

Друге життя українського Студіону в Римі в рік пам'яті Патріарха Йосифа Сліпого

Знаменно, що в рік 125-тої річниці з дня народження блаженної пам'яті Патріарха Йосифа Сліпого, розпочав повернення до життя монастир Св. Теодора Студита ("Студіон"), що знаходиться в околиці озера Альбано, поблизу містечка Кастель Гандольфо, біля Риму.

Коротко про історію цього монастиря, який за бажанням блаженної пам'яті митрополита Андрея Шептицького, як також і за велику частину його коштів, був придбаний блаженної пам'яті патріархом Йосифом Сліпим для монахів Свято-Успенської Унівської Лаври, небагатьом з яких вдалось в часи Другої Світової війни втекти від нищівного поневолення їхньої батьківщини тоталітарним Советським Союзом, що, руйнуючи, загнав у підпілля не лише монастирі, але цілу Греко-католицьку церкву.

Митрополит Андрей прагнув створити осередок східного чернецтва в Римі, який би репрезентував традицію нашої церкви, як також дав би можливість монахам-студитам, призначеним до вивчення богослов'я в Римі, залишатись в середовищі свого монашого життя. Тому митрополит поручає о. Кирилу Королєвському, який був представником УГКЦ при Апостольському Престолі, придбати землю під будівництво, або монастир в Римі, що о. Кирило і зробив, придбавши в центрі Риму землю, яку згодом змушений був продати з огляду на існуючий закон, згідно якого землю, призначену до забудови, якщо не використовувати відповідно за призначенням протягом п'яти років, потрібно було продати, або ж держава її забирала. Ці кошти з продажу землі отець Кирило поклав до Конгрегації Східних Церков до кращих часів, бо почалася війна і про будівництво не могло йти й мови.

Патріарх Йосиф Сліпий, який повернувся до Риму з радянських концтаборів, практично від-

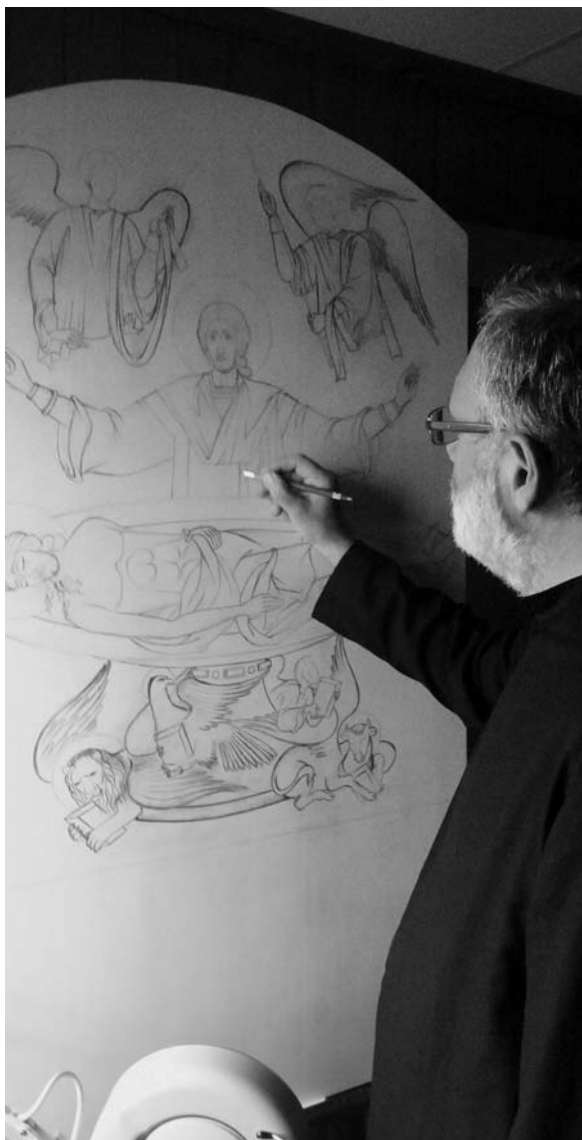
разу почав шукати монастир для монахів-студитів, яким вдалось втекти від радянської окупації на Захід. І от патріарх знайшов і придбав монастир оо. Маріоністів в околиці озера Альбано. Стягнув до цього монастиря монахів, де ігуменом був світлої пам'яті о. Антоній Рижак, а відтак архімандритом став блаженніший Любомир Гузар. Патріарх Йосиф завжди скеровував до цього монастиря своїх гостей, або людей, яким була цікава духовна і літургійна традиція української католицької церкви візантійського обряду. Вражає далекоглядність великоукраїнського ісповідника віри. Мудрий муж, знаючи людську природу, захистив облюбований монастир, наклавши анафему на тих, хто би хотів його продати, або змарнувати. Адже цей монастир був придбаний не за ситі пожертви західних багатіїв, а за натружені гроші передвоєнної України, і в більшій мірі Митрополита Андрея Шептицького. Однак, в ті часи монахів було мало, не було багато і наших вірних у Римі, тому і життя в монастирі було не легким з огляду не тільки на матеріальні труднощі, але й щодо змісту та життєвого призначення монашої спільноти.

Коли УГКЦ вийшла з підпілля, монахи Студіону почали серйозно зостановлятися над змістом свого духовного життя і перспектив його розвитку. Приймаючи рішення, в 1993 році вони залишають Студіон і перебираються в Україну. З цього часу починаються поневіряння Студіону, тобто приміщень монастиря і храму, що довгий час залишались порожніми, або використовувалися різними спільнотами, які за мізерну плату цей монастир використовували. Таким чином ця посілість поступово почала деградувати, а протягом останніх 17-ти років одна, менша частина монастиря, була під управлінням одного італійського римо-католицького священика, а більша – реконструйована під старечий будинок і здана в оренду, за яку священик отримував якісь копійки в оплату, наче за опікування монастирськими

приміщеннями і землею. Патріарша перлина зазнала страшного занепаду.

Чимало випробувань випало на долю української Греко-католицької церкви та її прихильників минулого століття. На щастя, в її лавах вистачає, з чистим розумом і щирим серцем, вірних служителів. Завдяки зусиллям Отця і Глави УГКЦ Святослава Шевчука та Конгрегації для Східних Церков Святого Престолу в Римі, Студіон починає відроджуватися. Звичайно, складно реанімувати щось, що ледве дихає, але перші кроки зроблені і, вперше за багато років здійнялися з вдячністю до неба монастирські сосни, спрагли до людської опіки. Ієромонах Орест (Олег Козак), якому була доручена душпастирська опіка українських греко-католиків в Греції, став покликаний до віднови монашого життя в Студіоні, яке необхідно починати від найменших дрібниць. Для повноцінного функціонування о. Орест Козак отримав від Конгрегації для Східних Церков офіційне призначення, і тепер він є відповідальним за цей монастир не лише перед українською

Церквою, але також і перед італійською державою. Отець щиро вболіває за долю історичної святині його церкви і готовий справитися з дорученням, докласти зусиль до того, щоб мрія Йосифа Сліпого стала дійсністю. Духовна обіцянка, не перед людьми, перед Богом...

Отже, попереду багато праці, але й багато планів. Сьогоднішня ситуація, на відміну від колишньої, нарешті, сприятлива. В перспективі цей монастир має за ціль репрезентувати не лише східне монашество УГКЦ, але відкривати для зацікавлених осіб красу сакрального мистецтва візантійської церковної традиції, зорганізовуючи іконографічну школу візантійського чотирьохколір'я та школу церковного співу, студенти яких могли би, проживаючи в монастирі, брати участь у повному правилі літургійного життя монастиря. При першій можливості в монастирі пройде перша Міжнародна наукова конференція з візантиністики, започатковуючи серію наукових конференцій візантиністів в Студіоні. Знаменно, що відродження розпочалося в рік світлої пам'яті його духовного отця, Патріарха Йосифа Сліпого, та саме за його заповітом монастир почне дихати на повні груди, ставши духовним осередком, привабливим напрямком як для майже мільйонної української громади Італії, так і для монахів з України та усіх куточків світу.

Отже, до зустрічі біля озера Альбано, віддамо свою шану Великому Українцю, схилившись в молитві за долю України серед патріарших сосен.

Галина Маслюк, голова Асоціації української діаспори в Греції «Українсько-Грецька Думка»